

FIȘA DISCIPLINEI

STUDIUL CULORII IV/ THE STUDY OF COLOUR IV

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Artă Sacră
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		STUDIUL CULORII IV/ THE STUDY OF COLOUR IV				Codul disciplinei	ORL3019
2.2. Titularul activităților de curs					Lect. Univ. Dr. Balan Bradu Nicolae		
2.3. Titularul activităților de seminar					Lect. Univ. Dr. Balan Bradu Nicolae		
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	1	3.6 seminar/laborator	2
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					3
3.5.6. Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Aptitudini de ordin atistic

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Studentii se vor prezenta a seminariei având la ei toate materialele necesare, solicitate în prealabil de către profesor.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Studentii se vor prezenta a seminariei având la ei toate materialele necesare, solicitate în prealabil de către profesor.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Contextualizează activitatea artistică Contextualizes the artistic activity
CP5	Creează schițe. Creates sketches
CP6	Studiază tehnici artistice. Studies artistic techniques
CP8	Stabilește compoziția imaginii. Establishes the composition of the image.
CP18	Lucrează cu opere de artă. Works with works of art.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Se exprimă într-un mod creativ Expresses themselves in a creative manner.
CT2	Este atent la detalii Pays attention to detail.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	7. Înțelege relația dintre cunoașterea teologică și procesul de creație artistică 7. Understands the relationship between theological knowledge and the process of artistic creation	1. Absolventul integrează informații din teologie, istoria artei și patrimoniu în formularea conceptului artistic. 1. The graduate integrates information from theology, art history and heritage in formulating the artistic concept.
CP5	Studentul/absolventul identifică și definește temele de creație.	Studentul/absolventul Selectează teme în funcție de afinitatea personală sau interesul public sau conform indicațiilor unui client;
CP5	33. Absolventul cunoaște relația dintre etapele procesului și rezultatul artistic și spiritual. 33. The graduate knows the relationship between the stages of the process and the artistic and spiritual result.	33. Absolventul documentează și analizează etapele procesului creativ. 33. The graduate documents and analyses the stages of the creative process.
CP6	18. Absolventul cunoaște principalele tehnici de realizare a icoanelor și ansamblurilor murale. 18. The graduate knows the main techniques used in the creation of icons and mural ensembles.	18. Absolventul integrează în lucrări rezultatele documentării teologice și iconografice. 18. The graduate integrates the results of theological and iconographic research into their works.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP8	Absolventul cunoaște principiile compoziției vizuale: echilibru, ritm, proporție, ierarhie, centru de interes și unitate plastică. The graduate knows the principles of visual composition: balance, rhythm, proportion, hierarchy, focal point and visual unity.	Absolventul stabilește structura compozițională a imaginii, organizând coerent personajele, formele, registrele și raporturile spațiale. The graduate establishes the compositional structure of the image by coherently organising figures, forms, registers and spatial relationships.
CP8	Absolventul cunoaște modalități de organizare a spațiului plastic în raport cu tema, formatul, tehnica și contextul lucrării. The graduate knows ways of organising pictorial space in relation to the theme, format, technique and context of the work.	Absolventul corelează elementele de desen, culoare, lumină și ritm vizual pentru a susține expresivitatea și lizibilitatea compoziției. The graduate correlates drawing, colour, light and visual rhythm elements in order to support the expressiveness and readability of the composition.
CP18	29. Absolventul cunoaște implicațiile teologice și estetice ale alegerii unui anumit stil. 29. The graduate knows the theological and aesthetic implications of choosing a particular style.	29. Absolventul selectează stiluri de ilustrare adecvate temei, spațiului și publicului. 29. The graduate selects illustration styles appropriate to the theme, space and audience.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	
Studentul/absolventul identifică elementele specifice ale picturii bizantine: construcția, proporția, hieratismul figurilor, stilizarea.	
Studentul/absolventul descrie principalele tehnici de exprimare ale picturii bizantine: tempera cu ou, al fresco, al secco.	
Studentul/absolventul recunoaște rolul geometriei în construcția formelor și caracteristicile liniei bizantine: simplitate, claritate și puritate.	
Abilități academice specifice (Specific academic skills)	
Studentul/absolventul utilizează desenul și culoarea în organizarea și redarea elementelor din studiul după iconografia veche sau cea contemporană.	
Studentul/absolventul aplică tehnici de lucru în culoare pentru a studia icoana veche drapaj și anatomia transfigurată.	
Studentul/absolventul realizează studii ale formelor, drapajului și figurii umane, folosind măsurători, proporții, construcție liniară, pată și observație directă.	

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Specificul folosirii culorii în pictura bizantină.	Expunerea teoretică și practică, explicații, dialog, debateri	3 prelegeri
Introducere și prezentare: tehnici de obținere a pigmentilor istorici	Idem	2 prelegeri
Pigmenți folosiți pentru pictura murală al secco	Idem	2 prelegeri
Pigmenți folosiți pentru pictura murală al fresco	Idem	3 prelegeri
Exerciții cromatice pentru realizarea unui chip în manieră bizantină	Idem	4 prelegeri
8.2 Seminarii		

Specificul folosirii culorii în pictura bizantină.	Explicarea practică a aspectelor teoretice, exemplificarea, analiza studiilor de caz, discuții, răspunsuri directe la întrebări	3 sem.
Introducere și prezentare: tehnici de obținere a pigmentilor istorici	Idem	2 sem.
Pigmenți folosiți pentru pictura murală al secco; aspecte practice si aplicative. Tema 1. Chip sau bust de sfânt, pe pânză sau carton.	Idem	2 sem.
Pigmenți folosiți pentru pictura murală al fresco; aspecte practice si aplicative. Tema 2. Sfânt bust.	Idem	3 sem.
Exerciții cromatice pentru realizarea unui chip în manieră bizantină aspecte practice si aplicative. Tema 3. Medalion pe suport la alegere	Idem	4 sem.

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

Ailicăi, Cornel, *Introducere în gramatica limbajului vizual*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982.

Arta din Preistorie la Renașterea Timpurie, Editura Litera, București, 2010. Bartos,

Mihaly, Jenő, *Compoziția în pictură*, Editura Polirom, 2016

Burckhardt, Jacob, *Artă și istorie*, volumele I-II, traducere, antologie note și cuvânt înainte de Mircea Popescu, Editura Meridiane, București, 1987.

Berger, René, *Curenți și sinteze. Artă și comunicare*, traducere de Florin Murgescu, Editura Meridiane, București, 1976.

Botez, Adriana Crainic, *Istoria Artelor Plastice Antichitatea și evul mediu*, volumul I, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.

Drower, Margaret, S., *Egipt în color*, Thames & Hudson, London, 1964.

Faure, Élie, *Istoria Artei, Arta Antică*, traducere de Irina Mavrodin, Editura Meridiane, București, 1970.

Ghițescu, Gheorghe, *Antropologia artistică. Antichitatea, Evul Mediu, Renașterea, Barocul*, volumul I, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979.

Gombrich, E., H., *O Istorie a Artei*, traducere de Sanda Râpeanu, Editura Meridiane, București, 1975.

Frontisi, Claude, *Istoria Vizuală a Artei*, traducere de Alina Dimitriu, Liliana Filimon, Denisa Mateescu, Editura Enciclopedia RAO, București, 2007.

Istoria Artei pictură, sculptură, arhitectură, Editura Enciclopedia RAO, București, 1998.

Lăzărescu, Liviu, *Culoarea în artă*, Editura Polirom, 2009

Stendl, Ion, *Desenul. Estetica, suporturi materiale. O paralelă între renaștere și secolul XX*, Editura Semne, București, 2004.

Vasile, Costin, *semnificația icoanei bizantine în ortodoxie*, Arhiepiscopia Târgoviștei, Târgoviște, 1997.

Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sofia, București, 2000. Galiene și

Pierre Francastel, *Portretul*, Ed. Meridiane, București, 1973.

Săndulescu-Verna, C., *Materiale și tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Aspectele studiate în cadrul disciplinei contribuie la dezvoltarea capacității studenților de lucra în diferite tehnici artistice și de a cunoaște amănunțit tehnicile iconografice, atât de necesare viitoarei activități pe care o vor depune majoritatea dintre ei, răspunzând astfel așteptărilor preoților și credincioșilor, potențialii beneficiari ai activității lor. Cunoștințele dobândite corespund cerințelor asociațiilor profesionale, respectiv Comisiei de Pictură Bisericească pentru a facilita dobândirea autorizației de pictor bisericesc, după parcurgerea etapelor de ucenicie și stagiatură.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea specificului paletei cromatice studiate (materiale folosite, lianți, mod de lucru, etc.)	Examen scris, în care se verifică cursul predat și parcurgerea bibliografiei	25 %
0.5 Seminar/laborator	Modalitatea și calitatea realizării practice a tuturor temelor date, în funcție de tehnică și cerințe	Notarea portofoliului de lucrări elaborate atât pe parcursul semestrului cât și pentru examen	75%
10.6 Standard minim de performanță			

- Minim jumătate din lucrările practice

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)³

Nu se aplică

Data completării:

11.09.2026

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament

³ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".